

ARAPSKA KNJIŽEVNOST

Kur'an (u prijevodu s arapskoga što je za čitanje) **sveta je islamska knjiga pisana arapskim jezikom.**

Muslimani vjeruju da je Kur'an objava Božjih (Alahovih) riječi i vrhunac Božje objave čovječanstvu, posredstvom Božjeg poslanika **Muhameda.**

Prenošenje je trajalo **od 611. do 633. godine,** posredstvom anđela **Džebraila** (Gabrijel).

Sastoji se od **114 sura** (poglavlja) raspoređenih **od duljih prema kraćima,** ima ukupno **6220 ajeta** (redaka, rečenica).

Osim religijskih zakona Kur'an sadrži i pouke, opomene, moralne te zakonske odredbe na kojima počiva život islamske zajednice.

HEBREJSKA KNJIŽEVNOST

Biblija je najznačajnije djelo hebrejske književnosti; **sveta knjiga Židova i kršćana,** koja je nastajala gotovo 14 stoljeća (otprilike od **1300. g. pr. Kr. do 100. g. po. Kr.**).

Naziv Biblija izveden je prema imenu starofeničke luke **Biblos,** odnosno prema grč. *tà biblíá* – knjižice.

Sastoji se od **73 knjige** podijeljene na dva dijela: *Stari zavjet* (46 knjiga) i *Novi zavjet* (27 knjiga). **Stari zavjet** prikazuje povijest izabranog naroda (Židova) i njegov savez s Bogom, vrijeme iščekivanja Mesije (Spasitelja). **Novi zavjet** prikazuje događaje od rođenja Isusa Krista do njegova uskrsnuća, odnosno novi savez Boga i čovjeka.

Biblija je **riznica različitih književnih vrsta.** Oblikovana je **trima jezicima:** *hebrejskim, aramejskim i grčkim.* *Biblija* je najprevođenija knjiga, a njezin je utjecaj na razvoj književnosti uopće vrlo snažan.

Najstariji prijevodi:

- **Septuaginta** ili **Prijevod sedamdesetorice** (prijevod SZ na **grčki** jezik) nastao za potrebe aleksandrijske knjižnice u razdoblju **3. – 2. st. pr. Kr.**
- **Vulgata** – cjeloviti prijevod Biblije na **latinski jezik** iz **4. st.;** pripisuje se **sv. Jeronimu;** temelj je svim kasnijim europskim prijevodima Biblije.

Talmud (hebr. *nauk*) sveta je hebrejska knjiga koja sadrži **komentare i tumačenja SZ.**

Sastavljen je od:

- **Mišne** (**ponavljanje** – *usmeni nauk o svakodnevnom životu*)
- **Gemare** (**dopunjavanje** – *učeni komentari*)

Čuva ukupnost duhovne kulture hebrejskoga naroda: sadrži tekstove različitog karaktera (pravila o sjetvi, zakone o svetkovinama, braku, privatno i krivično pravo, testove iz područja medicine, pravila o osobnoj higijeni, spoznaje iz područja astronomije...)

Dvije redakcije teksta: **palestinska** (starija iz 4. st.) i **babilonska** iz 5. st. U potpunosti je sačuvan samo rukopis iz **1343. godine.**